

BAJAI HIRLAP

Társadalmi Hetilap.

Megjelen minden vasárnap reggel.
Szerkesztőség: Városi bérház, I. emelet.
Kiadóhivatal: Kadal József könyvnyomdája, hol az előfizetések és hirdetések felvételnek.

Felélős szerkesztő és lapfajladonos:
Dr. Lemberger Armin.
Főmunkatárs: Schön Ödön.

Előfizetési árak
Egészévre 5 frt., félévre 2 frt. 50 kr., negyedévre
1 frt 25 kr. — Egyes szám ára 10 kr.
Hirdetések jutányosan számítatnak.

Városi közügyek.

A félgmult időben a történelmet úgy tanították, hogy a szegény tanulóknak a világ teremtése óta felmerült eseményeket részletesen meg kellett ismernie, tudnia kellett, hogy a fejedelmek és hadvezérek mikor születtek, meddig éltek és igen pontosan kellett tudnia, hogy mikor haltak meg. Hisz a történelem egész tanítása abban culminált, hogy a viselt háborúk terjedgősen letek előadva és bemagolva, kimagasló pontot képezvén egyes nevezetes harcok, döntő csaták — dátuma. A történelem egész tanítása, már a tanterv szerint sem volt más mint száraz chronologia. A nagy eszmék fellendülésének, a magasztos gondolatok mérkőzésének, a tudomány és képviselői óriási nagy munkájának és megfeszülésének, a művészet és alkotóinak — kevés vagy semmi tér sem jutott. Ha a száraz, descriptiv történelem helyett az *emberi szellem* története lett volna a tanítás tárgya, az u. n. kulturtörténelem, akkor talán felvilágosodottabb, miveltebb és fogékonyabb lett volna az előző nemzedek — ez pedig baj volna, mert nem illet bele abba a rendszembe, a melyet a hatalmasok annak idején érvényesíteni akartak, és érvényesítettek is. A kulturtörténelem még új-tárgy nálunk, a középiskolákban még most sem tanítják. Nem esoda, — csodák nem léteznek, — ha más nemzetek fölénnyel bírnak, elég, ha politikával foglalkozunk, a politikust! nálunk meg megbecsüljük, még a politikai szónokot is, de a tudóst, a művészt? — ezt csak akkor, ha nagy tőkéjét apró

pénzre bírja váltani, mi a legkevesebbnek sikerül.

A város színházának átépítése, annak palotává történt átalakítása, ennek végre valahára történt befejezése keltette bennünk emez elméldekést. Kultura! Kultura az egész vonalon, kultura minden irányban, ez legyen a jelszó!

Ha a kulturtörténelem vasok lapjait felvetjük, arról fogunk meggyőződni, hogy az egész civilizált világon a középületek, a közügynek szánt helyiségek az összes épületek kimagasló pontjai. Nem tagadható ugyan, hogy az igazságszolgáltatás, a köz-igazgatás, a közoktatás stb. lehet jó, megfelelő és kielégítő is, ha oly helyiségekben honol, a melyek nem felelnek meg a modern követelményeknek és igényeknek. Tudunk számos esetet arra, hogy korszakot alkotó tudósok és tanítók világraszóló tudományt tanítottak és hirdettek — nyomorult viskókban, míg a halás utókor ezen viskók helyébe palotákat emelt. Régi igazság, hogy az iskolát nem az épület, hanem a jó mester teszi azzá. De mégsem következnek ebből az, hogy a jó tanító és a tehetséges tanítványok bűzhedni helyiségben peshedjenek. Mert életkintve valamely középület egészségügyi viszonyaitól, annak tagadhatatlanul lelket emelő hatása is van, ha arányában és egész conceptiójában a nagyszerűség felé közeledik. Más hatása van Palestrina zenéjének a Péter templomban, mint a falusi kis egyházban. Tisztelettel, áhitattal fél be az ember egy imponáló épületbe, míg a nádfelédli faluháza nem parancsol tiszteletet, nem ébreszt magasan járó eszméket. —

Ha tehát Baja város közigazgatásának eddig más hiánya nem volt, mint az épületi fogyatékossága, úgy ezen hibán ez idő szerint gyökeresen segítve van. A régiek (a kulturtörténelem!) a nevezetesebb lakóházakat is, de a középületeket feltétlenül felirattal szokták eláttni. Ezen szokás már kijött a divatból. Mig divat volt, ilyen, a közigazgatásnak szánt palotára ezt írták volna: justitia et humanitas! A justitia már el lett különítve, azt külön kar szolgálta. A bírói hatalomról szóló törvény életbepeltetése óta, tehát egy negyed század óta, a törvényhatóságok gondja megapadt, igazságszolgáltatással nem kell már törődniök, de annál többet az adminisztrációval. Mi minden ez az adminisztráció, annak isten a megmondhatója! Hogy mi foglaltatik minden az adminisztrációban, azt tehát nem tudjuk pontosan, azt azonban tudjuk, hogy műféle eszközökkel gyakoroltatik, üzetik. Burjánzik itt a czopf, a burokratizmus, a sok irkarkirka, a nehézkesség, a lassuság, döcögősség és még több jóra való tulajdonság.

Midőn most Baja város hivatali közön-ségét az új színház elfoglalása alkalmával fűdvőzöljük, azon hős és nem egészen önzetlen óhajunknak adunk kifejezést, hogy a jelenleg divó közigazgatásnak még egyszer nem ismétlődő jóra való tulajdonságait hagyja e színházon kívül, azokat oda be ne vigye.

Folytatjuk hős és nem egészen önzetlen óhajunk kifejezését. A mint palotát emelt a központi közigazgatási hivataloknak, úgy emeljen hasonló épületet első sorban a belvárosi iskolának, hozzá türhető ál-

TÁRCZA.

Nem tudom én . . .

Nem tudom én látlak e még valaha,
De tudom, hogy nem felelek el soha.
Most is sírok . . . sóhajdozom utánad,
Majd megszakasztja szívemet a bánat.

Hogyha tudnád mint szeretlek tegedet,
Megszánnád bús és keserő szívemet.
Nem hagyánál te ilyen nagyon epedni,
Hej! csak tudnál te engemet szeretni!

Reg lehullott már a fának levele,
Golya, fecske elköltözött messzire.
Hej! de jó a golya, fecske madárnak,
Rájuk itt is, rájuk ott is de várnak!

Én is mennék . . . de nem tudom, hogy hova,
Nekem a sors itt is, ott is mostoha!
Akár merre, akár hová bujdosom,
Itt is, ott is győtri szívem bánatom.

Bus az idő . . de búsbál az életem,
Reg behorult már az ég én felettem.
Szomorú az én életem világa,
Mint a mező elhervadt virága.

Búsán dalol az erdőnek madara,
Talan az is a bánatom sirája:
Bánatomat, azt a tenger bánatot,
A mi az én bús szívemre áradott.

Lisak Kálmán.

Csend az erdőn.

A „BAJAI HIRLAP” eredeti tárczája.
Ireta: Erdős Lajos.

Esik, esik, Polyvaist esik . . .
Kitekintek ablakomon, de gyorsan, önkénytelen mozdulattal visszafordítom a fejem. Oly szomorú a táj. Világosszürke, aczélszínű felhők borítják az égboltot. Nincs az egész nagy menyboltozaton egy-egy féltökcska sem, melyen a szem megpihenhetne. Sürü felhő boacsatkozik le. Lassan, lassan, de folytonosan terjed. Először csak a magas esücsököt fedi el, majd a hegy gerinczeit, derekát, végre pedig leereszkedik egészen a lábáig. Két-három lépésnyire sem látni tisztán. A közel fekvő erdő úgy tűnik föl, mint az égboltnak földre erő sötétebb pereme.

Oly szomorú, oly végtelen szomorú minden: A néma csendet az esőcseppek folytonosan egyhangú kopogása zavarja csak.

Szomorú mindenütt az esős idő, de oly szomorú mint itt a hegyekben, az erdőben, talán sehol. Mindenütt lehangoló hatással van a csunya időjárás az emberi lelkiültre, de talán sehol annyira, mint a hegyekben, a fenyők házájában. A milyen szép, költői, vonzó, vidám, élettel teli az erdő derült naps időben, ép oly végtelenül viszátszó, felelmetes, csendes és szomorú esős időben.

Bánatosan lekonyuló ágakkal áll egymás mellett a sok sudár fenyő. Nagy cseppekben lallnak le tőlük leveléről az esőszemek, mintha forró, bánatos könyűket hullatnának.

Nem hallatszik most a madárfütye és nem futok az avarban a lompos farku kis mókus. Fészükben huzzak meg magukat és egyfűt sírnak, busulnak az erdő faival. Csak nagy ritkán hallatszik a fenyőróg egy-egy hosszúra nyújtott fütyje. Bizonyára ezzel is kis szívének nagy ke-

sértét fejezi ki, mely önkénytelenül tör elő kis torkából, akáresak a mely sóhaj az emberi ajkáról. Mintha a patak esohagása is más lenne. Mintha sirva és nyögéscselve panaszodnék a mostoha időjárás ellen. Az onyhe, a fák galainak megtörő gyöngye szellőcskét, a kamazs szellő urfi, máj maga a szel apó váltja föl. És ez már nem nyugócsel legyen epedve, nem öleli szerelmesen a karesu fenyőket. Ez már nem az a kedves, zenéhez hasonlító suttogás. Szél apó nem komédiázik. Felelmetes suttogással rohan végig a fák közt, megrázza őket, hogy szinte hajlanak, reszegnek a fenyőárasok és felve, rettegve dugják össze hegyes fejüket . . .

Nem tudom mindenkire-e, de rém nagy hatással van az esős időjárás. Napsgaras időben jökedvű, megelégedett, bohó, gyermekes kedélyű vagyok. Egész nap az erdő járóm, vagy a réten bolyongok. Gyönyörrel hallgatom az énekes máder dalolását, a virárgöl-virágra szálló szorgalmas méh egyhangú döngéselését, a tiűscők szerelmes czirpelését. Valóságos gyermekké leszek. Himnes pillangót kergetek árkon-bokron keresztül. Neha meg-meg botlom egy buczkában és testem egész hosszában elvágom magam. De föl sem veszem, de csak nem zézek! A fájdalom nem érzem és fel-tápáskodva nagy hirtelen, vak szenvedélytől üzve, líhegő kelbellem üzöm, kergetem tovább a napfényen oly csábító tarka lepke, migsem végre teljesen eltűnik szemem elől nagy szomorúságomra. Csalódottan, vagyakozva nézek utána kutató szememmel, de hiába. Összeszorítom kezem és majdnem sírva fakadok. De a szomorúság nem sokáig tart. Mihelyt megpillantok egy másik pillangót, feledve minden, az eses fájdalma, a fáradság és utazó néki, ismét utána iramodom.

De hát nem ugyanezt látjuk magunk előtt és miveljük az életben is? Nem futunk a kenyer,

lapotha a városi kórházat, állítsa fel az oly annyira szükséges árvaházat és — és közvettesen a főteret.

A mit erős akaratall létesíteni kívánunk, azt lehet is. Pénz! A pénz maga nem boldogít, a pénz csak úgy ér valamit, ha — van. És Baja városának magasztos célok megvalósítására mindig volt és lesz is pénze.

Városi palota.

(Szt) Először használnak ezen elnevezést városi székház helyét, mert a régi városbaza, levette ősi, ütött, kopott köntösét, megújította került ki a munkás kezétől és a vedlett épület helyét, nem ugyan varázsütésre, de mégis csak impozáns, bízke palota foglalta el.

A tönör, városi épületnek lassú átalakulása befejeződött; feledek immár az apró csipkedés, melyeket ez a kis perczgőzről a hatalmas épületen ejtett, annak itt-ott lett apró hibát gúnyvált orszorova, feledek az ártatlan guerrillához, melyet a nyilvánosság szolgálatában az építkezés huzamosága ellen folytattunk, feledek minden ezen a héten, melyet ünnepé avat az a körülmeny, hogy városunk ezen fenomenális és impozáns épülete át lesz adva a közhasználatnak, a közjónak és a közérdeknek. Nyugodjunk el a harc, szereljen le a gúny, legyenek eltemetve a kis tüszörök, melyeket csak az igazságsergetés és a jogosult kritika ütött azon az óráson, melynek minden egyes köve az adózó közönség fillérből alakult kulturális alapból lett újjaálkötve és mely így eddig mindnyájunk közös tulajdonát képezi.

Amely esőbát a homlokzat feltűnően sok díszítése a józsiszen ejtett, bőven üti azt helyre az a nemes egyszerűség és előkelő izés, melylyel a városi palota be van rendezve.

A hármás főbejárattól két oldalát két emléktábla díszíti, jobbról:

MAGYARORSZÁG
EZERÉVES
FENNÁLLÁSÁNAK
EMLEKÉRE.

balról pedig:

ÚJJA ÉPÍTETTE
BAJA VÁROS
KÖZÖNSÉGE
MDCCCXCVI

szövegű feliratokkal. Sehöl sínes kihasználva az az erőszakolt halhatatlanságvadászat, melyet hasonló építkezéseknél oly gyakran találunk abban, hogy az emléktáblának a hatóság akkor élt összes fő-tisztviselőinek nevei meg vannak örökítve.

a vagyon, a hír, a rang, a dicsőség; a lepké után? Hányszor botlunk meg és esünk el és talpra agorva ismét utána eredünk. Mily sokszor tűnik el az életben is egyszerűen a sokáig nagy fáradsággal, kitartással útból vett lepké. De ha újat látunk, azért ismét utána eredünk és izzák, izzák...

De im a messze távolban egy kis sötét pont mutatkozik és vége a jövednek. Eleinte csak alig észrevehető. Majd egyszerűen gyorsan, szárnnyal repülve itt terem és óriási aránnyal növekedik. Elborítja a hegyeket, az egész tájat és elborítja lelmem is. És ez is ep oly szomorú, oly sivár lesz, mint az egész vidék.

És esik, esik...

Ilyenkor behúzodom kis szobámba, a négy fal közé és búnik eresztem szívem. Sirok, bándkodom együtt a természettel, a fákkal, a mezei virágokkal, a patakkal...

Meghuzom magam egy szögletben és leeresztett fejlel, bambán, semmitmondó tekintettel bámulok magam elé. Agyam megszűnik működni: nem gondolok, nem tudok gondolkodni. Csak az esőcseppek egyhangú kopogását hallom a földön és ablakablaklamban.

Loty, loty...

Csak néha emelem fel nyomom luhán a fejem és kitékintek a kőbe. Fűrészke vetem egy kis kék fölcsokla után az egen: nem dereng e valahol a távolban. Sehöl. Csak a szürke felhőket látom és az erdő homályos körvonalait. Csalódottan eresztem le ismét fejem.

És ez így tart két-három napig, sőt néha egy egész hétig is. Irgeskenem ugyan küzdni a kölnöns, nyomasztó létkialpott ellen, mely ilyenkor elfog, de haszlatlan. Valami kimondhatatlan szomorúság ólom-súlyként nehezedik lelmemre és nyomja, nyomja...

Odakinn pedig esik, esik, főllyást esik: loty-loty...

A főleg-eső a közgyűlésterem ajtajához vezet, mely a képviselőház mintájára van berendezve. Lepesők vezetnek fel a karzathoz, mely az előki magaslattal szemben van elhelyezve. Körülte felkörben a városi képviselők ülőhelyei. A falon Ő felsége és városunk nagy szőlőtenek. Tóth Kálmánnak kitűnően megfestett arcképei függenek. Az előki emelvényen, kissé magasabban, a főispán, polgármester és főjegyző helyei, valamint alacsonyabban pedig a hat főb városi tisztviselő ülőei vannak elhelyezve. A közgyűlésteremtől balra van a kisebb tanásterem, hol a házasságok is költöttek, majd a főispán dolgozó és hálozozóbjába. Mindannyiunk berendezése a legvalasztokosabb izlésről tanuszkodik. A főispáni dolgozószoba falát Baja város volt hét főispánjának arcképei díszítik.

A nagyteremtől jobbra van a polgármester dolgozószobája. Az előszobában egy régi, a Grassalkovichok által használt kandelabó gyáknzanta van a falba beépítve. A kegyelet megemnt az újkornak ezt az egyetlen régi emléket, mely a város esillogó környezetéből visszavezérel bennünket a letűnt idők kődbe boruló emlékeihez. Végül a homlokzat északi szárnyán a főjegyző szobája van elhelyezve.

Körülkörüli az emeleten a tanácsnokok szobái, a pénztárhelyiségek, levéltár és a főb hivatalok vannak elhelyezve, míg a földszint a rendőrkapitányi hivatal, a rendőrszobák, a katonaiügyi és mérnöki hivatalok helyiségei által lettek elfoglalva.

Tisztaság és rend honol az egész székházban, melyben újult erővel és felrészített kedvvel működik a közigazgatás bonyolodott gépezete. Hisszük és reméljük, hogy az új renddel új eszmék, új irányok, új és modern szellem fog a városi hivatalokba bevonulni.

Helybeli és vidéki hírek.

Városi díszközgyűlés. Dr. Hegedűs Aladár, polgármester a f. hó 7-én tartandó díszközgyűlés alkalmából a következő meghívót bocsátotta ki: Baja város törvényhatósági bizottsága f. évi szeptember hó 7-én d. e. 10 órakor a városi székház nagytermében díszközgyűlést tart, melynek egyedi tárgyat az ezredév emlékére újja épített városi székházunk ünnepélyes felavatása képezi és a mely díszközgyűlésre a tekintetes bizottsági tag urakat van szeremesen emzennel tisztelettel meghívni. A közgyűlést megelőzőleg reggel 9 órakor a róm. kath. plébánia templomban ünnepélyes szent mise tartatik, mit oly kerellemmel hozok a f. bizottsági urak, tudomására, hogy a fenti napra reggel fel 9 órakor a közgyűlési teremben gyülekezni és innen testületileg a templomba vonulni sziveskedjenek.

Törvényhatósági élet. Baja város törvényhatósági bizottsága f. hó 7-én d. u. 3 órakor tartja a városi székház üléstermében rendszerinti közgyűlést, amelynek napirendjére 35 tárgy van kitűzve.

Küintetés. Mint örömmel értesülünk Ő felsége a király dr. Czirfusz Ferencz orvosnak, san-remói th. alkonzulnak, Czirfusz Ferencz ny. kir. tanfelügyelő fiának, a Ferencz József rend lovagkeresztjét adományozta.

Casínói estély. A Casinó e héten nem esztörtökön, hanem szerdán este tartja helyiségében szokásos estélyét, a melyen a városi díszülésre érkező vendégek is részt fognak venni.

Megrendítő szerencsétlenség történt tegnapszombatban reggel, a Zomborhól Bajára igyekvő vonaton. Gara állomáson a mozdonyvezető kihajlva a kocsihoz nézte, vajjon a vonalon rendezben van-e minden, midőn a vasúti kút felső része, mely keresztben állt a vágányok felett, oly erősen ütötte fölé a szerencsétlen embert, hogy azonnal eszméletlenül terült el. A vonatot megállították és az Garán vezetgetett mindaddig, míg Zomborhól másik vonatvezető hozták, ki a vonatot egy negyed 10 óra helyett 11 órára hozhatta csak be Bajára a szerencsétlenül járt mozdonyvezetővel együtt, ki most a halállal vívódik, és állapota oly súlyos, hogy életben maradásához alig van remény.

Katonai érmeik. A m. kir. honvédelmiszertüntől immár lekerzett a városi tanácshoz Ő Felső 50 éves császári jubileuma alkalmából kiosztandó katonai érmeire vonatkozó kimutatás. Mindazok, kik az 1848—1898-ik évi december 2-áig terjedő időben tényleg szolgáltak, ezen erem elnyerése végett a katonai ügyosztályban (városi székház földszint) nyerhetnek bővebb felvilágosítást.

Vigyázatlanság áldozata. Hechtl József helybeli fűszerkereskedőnek Dénes nevű fia valamely egy tárgyaló közel jutván az izletben elarusitásra levő raketaokhoz, ezek hatalmas durranással felrobantak, mi által a fia arczán több égsi sebet szenvedett.

Megjutalmazott munkások. A főispán elrendelte, hogy Barbas István, Doekos István, Schmidtmeister Mátyás, Tóth Sándor és Szabó Pál, kik az elmúlt évi szocialistákus mozgalom alatt magu-

kat hűségük és kötelességteljesítésük által kitüntetettek jutalomban részesítessenek. Az ünnepélyes jutalmazás e hó 7-én delután 1/2 3-kor fog végbemenni a városi közgyűlési teremben.

A játékoszenczúle leányegyesület javára a „Quintekára” felíllítettek: Morocz Jolán k. a. 70 kr. Tury Gabriella k. a. 50 kr.

Kereskedelmi casinói bankett. Szigorúan családijellegű volt a szép ünnepély, mely tegnapszombat este a kereskedelmi casinóban lefolyt azon alkalomból, hogy az újonnan restaurált helyiségeket felavatták és a Casinó örömdíus elnökeinek, *Wödingcr Salomonnak* sikerülttlen elnökeinek, *Wödingcr Salomonnak* sikerülttlen megfestett arcképeit leleplezték. Küldfűtség ment az ünnepeltet, kinek a Casinó felvirágzásául körül szerzett dokros érdemeit *Dr. Hermann Adolf* ügyvelmettaltalpraecsett beszédben. A bankett alkalommal *Dr. Bruck Samu* az előnkre, *Lebenberger Bezo* a casinói tagokra, *Schön Antal* pedig a választmányra írtleket polnarukat.

Névmagyarosítások. Özv. Spitzer Simonné kisk. gyermekét *Spitzer Károly, Evim, László és Andor*, vezetéknevüket „*Salló-ra, Nosztizius József, Andris és Katica* bajai lakosok pedig „*Almási-ra*” változtatták át.

Bács-Bodrog vármegye 300 éves jubileuma. Az idei évben 300 éve annak, hogy Bács vármegye újjászerveztetett. L. Lipót király úgyanis 1698. október 16-án két oklevéllel nevezte ki Szechényi Pál kalocsai érseket a megye főispánjává, tehát egyből ez ügyre vonatkozó okiratok hiányában ezen kinevezési diploma tekintendő a megye újrალაპítási okiratának is. Cziméret és pecelejt a vármegye csak a következőkben nyerte, közgyűléseinek, adóösszeírásainak első nyomaira is csak ez évben alakultak.

Furfangos család. *Pukovits B. Flúp* mateoivtsi és *Eckert János* h. almai lakosok f. évi augusztus hó 28-án d. u. 6 óra után panaszt tettek a rendőrségnek, hogy a Bódog-utczában *Pántekus Márk* és *Hódos István* zombori lakosokkal találkoztak, mely alkalommal Pántekus felkerte Pukovitsot, hogy valson fel neki egy szafioritons bankjegyet. Minthogy Pukovitsnál nem volt elegendő pénz, felszólította társát Eckertet, hogy segítse ki s így ki-ki 50 forint adást át Pántekusnak. Pántekus erre azt mondotta, hogy várakozzának, ő bemegy a Leitschuk fide vendégfőbe. Be is ment, de vissza nem tért, hiába várakoztak reit. Eközben Hódos is elűnt és Pántekusl együtt a Leitschuk vendégfőben át észlelték. A család ellen a vizsgálat folyamában van.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter *Józsa Károly* helybeli állami tanítóképző intézet rajztanár a pápai állami tanítóképző intézethez eddigi minőségében áthelyezte.

A Bács-Bodrog vármegyei tanító-egyesület közgyűlése. A Bács-Bodrog vármegyei tanterületi közgyűlése tanítóegyesület, — mint lapunk múlt számában megírtuk — m. hó 28. és 29-én tartotta a „Post-város”-hoz címzett szálloda nyertermében rendes évi és 25 éves jubilaris díszülését. Ezen a közgyűlésen *Heller Richard* polg. iskolai igazgató „*A polgári iskolák reformjáról*” tartott előadást. A tartalmas szakszerű beszédet éjénzesseli tünntették ki. Heller a következő határozati javaslatot terjesztete be: 1. A Bács-Bodrog megyei közs. tanító egyesület a polg. isk. reformját szükségesnek tartja, számára egységes kerekded tervet és jó rendtartást kíván. A hat osztályt végzett tanulónak az egyes önkéntességi jogot és a jelenleg a középiskola bevérséhez kötött hivatali pályára való minősítést vel megadandónak. 2. Mondja ki a közgyűlés, hogy azt az irányzatot, mely a polgári iskolát 7 osztályú közgyűléskölvá kívánja átalakítani, nem helyesli és ahhoz nem csatlakozik. Pisztori József ö-beessi polgári iskolai tanár ellenletes javaslatot terjesztett elő. E kérdéshez többen is hozzá szoltak. Végül azt határozták el, hogy a kérdés fölötti vitát a jövő évi közgyűlésre elhalasztják.

Római sáncok átkutatása. A muzeumok és könyvtárak országos bizottságának előterjesztésére a kultuszminiszter nagyobb összeget folyosított Téglás Gábor akadémiát tag és ismert regész részére ahhol a ezébl, hogy a bácsmegyei római sáncokat tanulmányozza.

Sport egyeslet Apatinban. Az apatini bicikliztás sport egyeslet alakították és előnkéki Dr. Zombori József ügyvédet választották meg.

Az újdiké-títel—ő-beessi vasut közgyűlése. Az Újdiké—Ő-beessi-títel helyierdeki vasut alakuló közgyűlése augusztus hó 29-én d. e. 10 órakor volt Budapestben. A bácsmegyeiek közül igazgatók tagok lettek: dr. Vojnits István főispán, Karácson Gyula alispán, Vojnits István főjegyző, Szemző János főszolgabíró, Zákó Milán országgyűlési képviselő és dr. Zákó István zombori ügyvéd. Előnké: Szabó Jenő min. tanácsost, alelnöké: dr. Vojnits István főispánt és Leiningen Armin grófot, felügyelő bizottsági tagrá pedig dr. Molnár Károly országgyűlési képviselőt választották meg.

Felhívás. A földművelésügyi miniszter most adta ki rodelletet, melylyel minden szőlőbirtokost felhív arra, hogy a mennyiben eladásra szánt vészszőlőjén van, ezt a borászati felügyelő útján nála bejelentse, hogy a földmiv. miniszter ezután az eladók neveit és eladásra szánt vészszőlőketek megnevezése a vészszőlő kereső közönség körében.

Hogy a bejelentést — a mely *Dezsi Miklós* szőlőszedési és borászati felügyelőnek *Szabónak* esközönd, — a közönségnek megkönyvitte, alulírott egyesületi elnöksége is elvállal mind a nemű bejelentést és azt rendelkezési helyére juttatja, ha a termelőket a bejelentéstől nála szét, 15-ig teljesítik, ha az eladásra szánt vessző *fajszta, árta*, mindennemű betegségtől ment, és nyugi, 55 csm. hosszú. A vesszők két osztályba sorozandók. Első osztályának a 6—15 cm. vastagok, második osztályának 4—6 mm. meg a 15 mm-el vastagabb vesszők. A vesszők esomagolására nézve megjegyzendő, hogy azokat egy vagy több szagat tartalmazó és felül is meg alul is fűzesszével vagy erős színnel megköllött kékével kell előtti fajta megnevezéssel. Ezen esomagolásért az eladó megszabott eladási áron felül ezonkint még 60 krt. hajthat be. Bajá, 1898. IX. 2. A bajai gyümölcsészeti egyesület.

Pályázat. A szegzárdi kir. törvényszék fogháznál betöltendő fogházvezetői állásra a budapesti kir. főügyész szeptember 30-diki határidejével pályázatot hirdet.

Hirdetmény. Mohács nagyközség alulírott előjárása ezennel közzé teszi, hogy a múlt. kereskedelmi m. kir. miniszterium által 68382 1896. szám alatt engedélyezett és mindenkor szeptember hó 15-én — illetőleg ha e nap nem hétévre, hanem valamely más köznapi esik, ugy azt megelőző hétfőn, ha pedig vasárnapra esik, az azt követő hétfőn — megtartandó országos vásár a folyó évből szeptember hó 12-én fog megtartatni. Ezen vásárra járványmentes helyről minden fajta szarvasmarha és más állat szabályszerű járattal felhajthat. Mohács, 1898. évi augusztus hó 27-én.

Pályázat. Nunkovics Ferencz járási főszolgabíró a Bátán üresedőben levő inokai állásra, mely 368 ft készpénz javadalmazással van összekötve, szeptember 7-iki határidejével pályázatot nyitott. A választás Bátán szeptember 9-én fog megtartatni.

Nagy szerencsétlenség. Topolyáról írják: Puhak János mint etető volt alkalmazva öv. Benesik Félixné eszélőgépjénél. M. hó 29-én a gép egyik kanala fenakadt, Puhak meg akarta igazítani, de e közbe jobb lába belecsúszott a dobba, akaratlanul odakapott jobb kezével a szerencsétlennek a gép úgy a jobb lábát mint a jobb

karját összetörte; azonnal bevitték dr. Hadzszyhok, ki a lábát és a kart levágta. Most súlyos betegen fekszik, azonban felépüléséhez van remény.

Hány ezer embernek rossz a foga! Miért! Mert nem fordít elég gondot azok tisztántartására, pedig hány fele betegség keletkezik a rossz és odvas fogak következtében. Hogy sok bajnak elejét vegyék használnak a fogak tisztításához a bécsi hírneves „Anton J. Czerny” cég legújabb találmányát e téré. „Osan” mely felülmúja az eddig ismert fogtisztító szereket. Rendkívül antiseptikus, conserváló s a mellett kellemes, a használat alkalmával tehát mindent egyisit a mi a fogakat szépségben és tisztán tartja. A meggyőződéshez egyszeri kísérlet elgörd.

Irodalom.

Megjelent: Három dal (Tavasz). Ha nevetsz is, A mi hazánk) irta: *Anina Sola*, énekmagára kísérettel szerző *Alföldy László*. Két fiatal poeta és művészi lélek szövetsége lépett, hogy egy pár dal megzenésítve mutassanak be a közönségnek. *ifj. Leopold Lajos* (Anina Sola) irta a mely kültői kedélyről tanúsodik dolgok, *Alföldy László* pedig vállalkozott arra, hogy azokat megzenésítse. Mindkét fiatal szerző ismeretes a bajai közönség előtt, *ifj. Leopold Lajos* (Anina Sola) a lapunkban közzétett poétikus hangulató verséről a társairól, *Alföldy László* lapunk zseferenése pedig nem egy ízben gyönyörködtette a közönséget nyilvános előadásokon művészties izlésű, gyakorlati zongorajátékkal. A szellemi közkereseti társaság tagjai, kik tehetségük egyfolyva beteljesült járultak a közös vállalatuk, díszterem munkát végeztek és hisszük, hogy még gyakran lesz alkalmunk a társas céggel találkozni. A három dal közül a Tavasz” lapunk 18-iki számban jelent meg, a másik két dal közül közöljük, „A mi hazánk” cziműt:

Régi mód a mi hazánk
Kicsiny a portája,
Mégis könyv szék szemembe
Ha gondolok rája.

A ki belép, nem úri gép,
Szerető szív várja,
Mert a hazánk régi mód
Kicsiny a portája.

A szerzemény *Harzfeld Johanna* urnőnek van ajánlja és kapható 2 koronáért *Méry Béla* budapesti zeneműkereskedésében.

Megjelent a „**Quaterka**”, a bajai jogász-íparos ifjúság hivatalos lapja II-ik évfolyamának egyetlen száma *Parkó Nándor*, *Czirmos Vidor* és *Csán Béla* szerkesztésében. Ami szellemi fölymánya és elcsodélási színpoka egy hosszú év folyamán a bajai jogászzenedekben felgyülemlett, az itt hű reprodukcióra talált. A laposka a fővárosi politikai napilapok mintájára van berendezve, van benne vezérelők, helyelőlk és országgyűlési, prov. tárcza, hírek, színház és művészet, irodalom, törvénykezés, sport, nyíltér, közgazdaság, táviratok, csarnok stb. Mindegyik rovathoz pezzg jó kedv, finom szatíra és a szellemes aperük egész tárháza foglaltatik. Great attractionja azonban kétségkívül az a 27 bajos arczpek, mely többé-kevésbé sikerült utánzatokból mutatja be majdnem kivétel nélkül a bajai híres szép leányok gárdáját. A lap tiszta jövedelme a „jotékonyvezélő helymegyesület” javára fog fordítottani és minthogy a cél szentesíti az eszközt, a jotékony cél érdekében a lap olvasói bizonyára megbocsátják a kevésbé sikerült éleceket is. Mi sem haragszunk egy epepelt sem a lapunk ellen elkövetett ártatlan csipkedéseket, sőt e helyütt a nyilvánosság előtt nyugtázzuk a szives megemlékezést. A „jotékonyág” szent nevében” ajánljuk a „**Quaterkát**” a közönség jóindulati figyelmébe. Kapható 30 krtól kapunk kindóhivatalában.

Szótár Mózis öt könyvéhez. Szerkesztette *Stricker Simon* bajai ir. iskolai tanító. Szerző kösada. Ára 1 korona. Kapható a szerzőnél *Kosuth-Lajos-utca*. *Stricker* tanító úr, kinek alapos képzettsége és a héber tudományokban való nagy jártassága ismeretes, hosszú, mintegy 20 éves tapasztalatainak eredményeként szerkesztette e művet, melyet *Fischer Sámuel* urnak a bajai ir. hitközség nagy jöltevények ajánlott. Művet, melyet a hozzátörők nagy elismeréssel fogadtak és amelyet sok iskola már el is fogadott tankönyvnek, az érdeklődők figyelmébe ajánljuk.

Képesített óvónő

nevelőnői vagy ehhez hasonló állást keres.

Bővebb felvilágosítás a kiadóhivatalban.

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönség hecses tudására hozni, miszerint volt

női-divat-termemet

ujból sörház-utca 539. szám alatt f. évi október hó 1-én megnyitom. Megrendelőim szives bizalmát újra kikérvé

maradtam teljes tisztelettel

Fischer Pálné.

Barna Albert butorraktára Baján.

!! ÉRTESÍTÉS !!

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy az ősi idényre egy elsőrendű

fővárosi kárpitost és diszitőt

alkalmaztam s így függönyök feltévesét, úgy-szintén **szobák díszítését** legújabb divat szerint, olcsó árban vállalok.

Egyben ajánlom **rendkívül dús választékú butorraktáramat**

is, hol teljes berendezések összeállítva láthatók.

Butor eladás jótállás mellett!!

Kitűnő tisztelettel

Barna Albert

kárpitos, diszitő és butorkereskedő.

Alberbe adandó

1898. évi november 1-étől a városi bérház emeletén általam bérben tartott lakás, mely áll 3 szobából, előszobából, konyhából és éléskamrából.

Özv. Klein Edéné

városi-bérház.

Ház eladás.

A nyerges-utca 25. sz. a. levő ház és egy fekete **Bereg-szászi-féle** jó karban levő zongora azonnal eladó.

Bővebb felvilágosítás kapható **Braunfeld Józsefnél.**

8258 sz./tkv. 898.

Árverési hirdetmény.

A bajai kir. járásbírósg mint tkvi. hatóság részéről közzéírte tétetik miszerint **Fisiofl Vilmos** bajai lakosnak, **Balatinacz Mátyás** (sz. Deszeászari Mariával) követelés, onnek 1897 évi augusztus hó 13-ától járó 6 % kamattal 10 ft 10 kr eddig megállapított 9 ft 50 kr ezuttal és még felmerülendő költségeknek kioldításáig végzett az 1881 évi LX. te. 144 és 146 §§-ai értelmében a szabadkai kir. törvényszék területén levő a szántóvái 238 sz. betőben A. I. 1—9 rend sz. alatt felvett bírkoztosbóli Balatinacz Mátyás megköllött fele részre 112 ft — továbbá az ottani 241 sz. betőben A. I. 1—3 rend sz., a felvett 358/d. 1. számú ház és kertje 200 ft valamint az A. f. alatt felvett 6397/2 hr. sz. ingatlanra 330 ft kikillátási árban ezennel elrendelték és annak a Szántóvái község házájának leendő megtartására, az 1898 évi október hó 4-ik napjának d. e. 9 óráig kitűzték, mely alkalommal a jelzett ingatlanok a kikillátási áron alul is eladattai fognak.

Árverzők tartoznak a kikillátási ár 10 % át készpénzben vagy óvadékoképek papírban a kikillátottak átadni.

A kir. bíróság mint tkvi. hatóság. Baján, 1898. évi július hó 11-ik napján.

Bayer,

kir. albiró.

11098 szám/tkv. 898.

Ujabbí árverési hirdetmény.

A bajai kir. járásbírósg mint tkvi. hatóság közzéírte, hogy **Fischer Pál** csatlakozott társasí bajai lakosok végrehajtóknak **Herdlein Lajosné** sz. Benesze Julia bajai lakos végrehajtást szenvedő ellen 95 ft. — kr 15ke s ennek 1897. évi június hó 30-ik napjától járó 6 % kamattal és ez ideig 25 ft 13 krtban megállapított költségeknek kioldításáig miatti ügyében a szabadkai kir. törvényszék területén levő a bajai 2423 számú betőben A. I. alatt felvett 2109/1 és 2109/2 hr. 708 f. 1. szám alatt felvett ház és kertje 1512 ft 50 kr. utóajánlati árban 1898 évi szeptember hó 21-ik napjának d. u. 3 óráko- a kebelbéli árverési helyiségben (Nikolies féle házában) ujabbí bíró végrehajtási árverés alá fog bocsátattai azaz hogy az utóajánlat tevő által beigért 1512 ft. 50 krtal alább nem fog eladattai.

Venni szándékozik, kivéve az utóajánlat tevőt, tartoznak a kikillátási ár 10 % át készpénzben vagy óvadékoképek nyilvántartott értékpariban a kikillátott kezhez letenni vagy neki a bíróságnál előlegesen oltlyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételárt három egyenlő részletben és pedig az első részletet az árverés jogorvra emelkedésétől számított 30 nap, a másodikat 60 nap, a harmadikat 90 nap alatt az árverés napjától számított 5 % kamattal együtt a bajai m. kir. adóhivatalba feljuttatni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni. A részletes árverési feltételek a hivatalos órák alatt a tkvi. hatóság irattárában és Baja város kapitányi hivatalnál megtekinthetők.

Kelt Baján, 1898 évi július hó 20-ik napján.

Bardócz,

kir. járásbíró.

9489 szám/tkv. 898.

Árverési hirdetmény.

A bajai kir. járásbírósg mint tkvi. hatóság részéről közzéírte tétetik miszerint **Allaga Ottó** ügyvéd bajai lakosnak **Durmeisz Kornátné** sz. Gróber Franciska pakozóli lakos ellen az árverés 100 ft. — kr. 15ke követelés onnek 1896 évi október hó 24-étől járó 6 % kamattal 6 ft 80 kr eddig megállapított 8 ft 65 kr. ezuttal és még felmerülendő költségeknek kioldításáig végzett az 1881. évi LX. te. cz. 144 és 146 §§-ai értelmében a bajai 1418 számú betőben A. I. alatt felvett 1880 sz. 1890 hr. 48 f. 1. szám alatt felvett ház és beltérre 969 ft kikillátási árban ezennel előrendelték és annak a kebelbéli tkvi. árverési helyiségében Nikolies féle ház leendő megtartására az 1898 évi november hó 17-ik napjának d. u. 3 óráig kitűzték, mely alkalommal a jelzett ingatlanok a kikillátási áron alul is eladattai fognak.

Árverzők tartoznak a kikillátási ár 10 % át készpénzben vagy óvadékoképek papírban a kikillátottak átadni.

Vevő köteles a vételárt három egyenlő részletben és pedig az első részletet az árverés jogorvra emelkedésétől számított 30 nap, a másodikat 60 nap, a harmadikat 90 nap alatt az árverés jogorvra emelkedésétől számított 90 nap alatt 5 % kamattal együtt a bajai m. kir. adóhivatalba feljuttatni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni. A részletes árverési feltételek a hivatalos órák alatt a tkvi. hatóság irattárában és a Baja város kapitányi hivatalnál megtekinthetők.

A kir. bíróság mint tkvi. hatóság.

Baján, 1898 évi augusztus hó 23-ik napján.

Bardócz,

kir. járásbíró.

Gazdasszonyok figyelmébe!

A legjobb

eczetszesz és eczet kapható:

SPITZER KÁROLY

szesz, sajtolt élesztő és eczetszesz gyárában Baján.

A vaskuti országot mellett

45 hold szántó föld eladó.

Bővebb felvilágosítás a kiadóhivatalban.

Első díjjal és dicséret oklevéllel kitüntetett.

Új óra-, ékszer- és látszer-üzlet Baján,

A városháza épületében.

Rákosi Lipót,

műrás.

Ajánlja dús raklárát arany-, ezüst- és fali órákban, valamint mindenféle ékszereket és lát-szerészeti árukat a

legjutányosabb árak mellett.

Régi órákat, lánczokat és ékszereket a legmagasabb árban becserélek.

Mindennemű javítások írásbeli jótállás mellett a legjutányosabb árban eszközöltekn.

Augusztus hó 1-től üzlethelyiségemet ugyancsak a városi palotájába főtérre helyeztem át.

!! Rendkívüli hatású fogcseppek !!

Bátorkodom a fogfájásban szenvedők figyelmét felhívni az általam készített kitünő hatású

fogfájás elleni cseppekremelyek még mindenkor, sőt még a legkínzóbb esetekben is **nem perczek** vagy **órák** múlva, hanem **rögtön** megszüntetik a fájdalmat.

Egy üveg ára 30 kr.

Ajánlok még éveken át kivétel nélkül sikerrel használt

port lábizzadás ellen,

melynek kellemetlen szagát a legsúlyosabb esetekben is 2-3 nap alatt megszünteti. Egy doboz ára 90 kr.

Kapható a készítőnél:

Hoffenreich Károly Konstantin
gyógyszertárában BAJÁN.**Le Griffon**

valódi francia

szivarkapapír és kivevény.

Kapható minden jobb kereskedésben.

Legjobb a szájnak.
Antiszeptikus, konzerváló, tisztító, egészséges kellemes és jóval fölülmulja az eddig ismert legjobb fogcseréket.

ORALIS szájvíz üvegekben ára 80 kr.

ORALIS-fogor dobozokban ára 44 kr.

CZERNY-FELE Készlet:

RÓZSATEJ
(Orientalische Rosenmilch)

CZERNY-FELE a legjobb **HAFESTOSZER** süttetőkére, barnításra, és főzésre. Ára 2 frt 50 kr.

Tírtyágyesra véder, lakikameréson megvásárolva, teljesen ártalmatlan.

ANTON J. CZERNY, Bécs, XVIII., Carl Ludwig Strasse 6.

Budapesti főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerésznél Király-utca 12. és Egger-féle **MÁDOR** gyógyszerésznél Váci-körút 17., továbbá minden gyógyszerkereskedésben, drogeriákban és partionerékiakban, szociális küldés utóvárá mellett. Megrendelések oly helyről, hol még raktárunk nincs, föltűnő gyorsítással, vagy pedig közvetlenül a szállítóhoz, a Czerny-csoporthoz intézendők. Prospektus ingyen.

MÉNYESTETVE: London, Paris, Bécs, Brüssel, Konstanz, Székesfehérvár, stb.

Teljesen ártalmatlan.

Antiszeptikus és hygienikus

HÖLGY-ÖVSZER.

Teljesen higiénikus, használhatlan kíméletlen és nem kellemes többé semmi nemű gyöngédtelen és ártalmas gumi- vagy szpongya-czikkok.

1 doboz (12 drb.) 1 frt 50 kr. pontos használati utasítással 1 frt 75 kr. előleges beküldése után bérmentve.

Kapható a feltalálónál:

LASZLÓ JÓZSEF

gyógyszerésznél Maros-Ujvár. (Erdély).

Budapesti főraktár: **Török József** gyógyszerész, Kerpel, Fehérsas gyógyszerár Liptó-körút 28. sz.

Bárhova dírszert szétküldés.

(Telefon 3617.)

Czészertű és kíméletlen.

Kérem a czímet jól megfigyelni !!

Kapható: férfi Coachmen felöltő finom kivitelben 11 frt 35 krtól feljebb

.. Cheviot öltöny (Brünni szövét) 6 .. 40 .. ..

.. Havelock igen jó minőség 9 .. 50 .. ..

.. Cheviot nadrág (Brünni szövét) 2 .. 10 .. ..

fiú öltöny 4 .. 50 .. ..

gyermek Costüm 3 évtől 8-ig (Brünni szövét) 2 .. 25 .. ..

Női kabátok és gallérokna az idényelőrehaladása miatt 10% engedmény az előírt szabott árból.

KAISER LIPÓT.

Első bécsi női- és férfi ruharaktár. (a városi bérházban.)

Ugyanitt egy tisztességes házból való fiú tanonczul felvetetik.